

N:o 232.

Af herr **Leander**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande af sanatorievård åt vissa statstjänare.

I proposition n:o 131 till årets Riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att besluta uppförande af ett för 110 manliga patienter afsedt tuberkulossanatorium å Spenshults kronopark i Hallands län samt af en paviljong för 10 manliga patienter vid Österåsens sanatorium. Ifrågakvarande 120 vårdplatser skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag hållas tillgängliga för tuberkulossjuka bland underofficerare, stamanställda af manskapsklassen och värnpliktiga vid armén och marinen äfvensom bland den till kostnadsfri läkarvård berättigade personal vid post- och telegrafverken samt statens järnvägar.

Det stora behof af sanatorievård, som visat sig föreligga för det enligt verkställda utredningar afsevärdt höga antalet tuberkulossjuka inom krigsmakten och kommunikationsverken, finnes äfven för handen rörande en annan kår af statstjänare, nämligen fångvårdens bevakningspersonal, som enligt gällande bestämmelser likaledes är berättigad att åtnjuta fri läkarvård.

Tänker man på beskaffenheten af den tjänstgöring, som nämnda personal är underkastad, kan det ej gärna förvåna, att de, som icke äro utrustade med mycket god hälsa, lätt angripas af lungsjukdom. Vid de för fångarna föreskrifna promenaderna i fångelsernas fånggårdar nödgas vaktkonstaplarna äfven under sträng vinterköld tillbringa flera timmar om dagen i den s. k. observationsstolen och äro därunder urståndsatta att genom motion underhålla kroppsvärmen. Däremellan skola de upprätthålla vakttjänst i dragiga fångelsekorridorer, hvarest till följd af erforderlig vädring häftiga temperaturväxlingar ej kunna undvikas. Tjänstgöringen nattetid medför också viss risk för hälsan.

Antalet manliga vaktbetjante inom fångvården, de enda, om hvilka det här egentligen torde kunna bli fråga, utgör för närvarande 539, däraf 452 aflönade å ordinarie stat. Af de ansökningar om tjänstledighet på grund af sjukdom, som från nämnda befattningshafvande under förlidet år inkommit till fångvårdsstyrelsen, visar det sig, att mera än 50 st. lidit af åkommor i bröst- och andningsorganen. På grund af den knappa tid, som stått mig till buds för aflämnandet af motionen, har det tyvärr icke varit mig möjligt att inhämta upplysningar om, huru många det funnits bland dessa skjuka, som varit angripna af verklig tuberkulos. Att detta emellertid varit förhållandet med åtskilliga, har jag mig bekant genom min personliga kännedom om fångvårdspersonalen. För ett par med dylik sjukdom behäftade vaktkonstaplar har äfven sanatorievård kunnat beredas genom insamling bland kamrater och andra välvilliga personer.

Det vore sålunda önskligt, att genom de ifrågakommande sjukvårdsanstalterna å Spenshult och vid Österåsen sanatorievård kunde beredas jämväl för tuberkulossjuka fångvårdsbetjante. Då man kan antaga, att icke flera än 3 å 4 platser behöfde tagas i anspråk för dessas räkning, skulle någon utvidgning af de föreslagna vårdanstalterna måhända icke behöfva ifrågakomma, utan 120 platser få anses såsom tillräckliga för emottagande af icke blott de i Kungl. Maj:ts proposition omnämnda statstjänare utan äfven en och annan fångvårdsman.

Men äfven om någon ringa ökning af antalet föreslagna platser skulle visa sig erforderlig för att också fångvårdsbetjante måtte komma i åtnjutande af fri sanatorievård, synas mig inga oöfverstigliga hinder böra möta för en utvidgning af anstalterna å Spenshult och vid Österåsen. Statsutskottet, till hvilket denna motion torde remitteras, lär icke underlåta att göra utredning uti ifrågavarande hänseende och därom för Riksdagen framlägga förslag.

Därest ett visst antal vårdplatser anses böra bestämmas för fångvårdsklassen, må det ankomma på utskottet att äfven därom afgifva förslag äfvensom angående den kostnad, som må anses böra utgå af tillgängliga medel å andra hufvudtiteln för beredande åt fångvårdsbetjante af sanatorievård, i likhet med hvad i Kungl. Maj:ts proposition blifvit föreslaget beträffande vissa andra statstjänare.

På grund af det anförda tillåter jag mig vördsamt hemställa,

det Riksdagen ville besluta, att samma förmån af fri sanatorievård, som i Kungl. Maj:ts proposition n:o 131 till årets Riksdag föreslås för tuberkulossjuka

bland underofficerare, stamanställda af manskapsklassen och värnpliktiga vid armén och marinen äfvensom bland den till kostnadsfri läkarvård berättigade personal vid kommunikationsverken, likaledes måtte komma tuberkulossjuka bland fångvårdsstatens vaktbetjäntklass till godo.

Stockholm den 8 april 1909.

Ulrik Leander.
